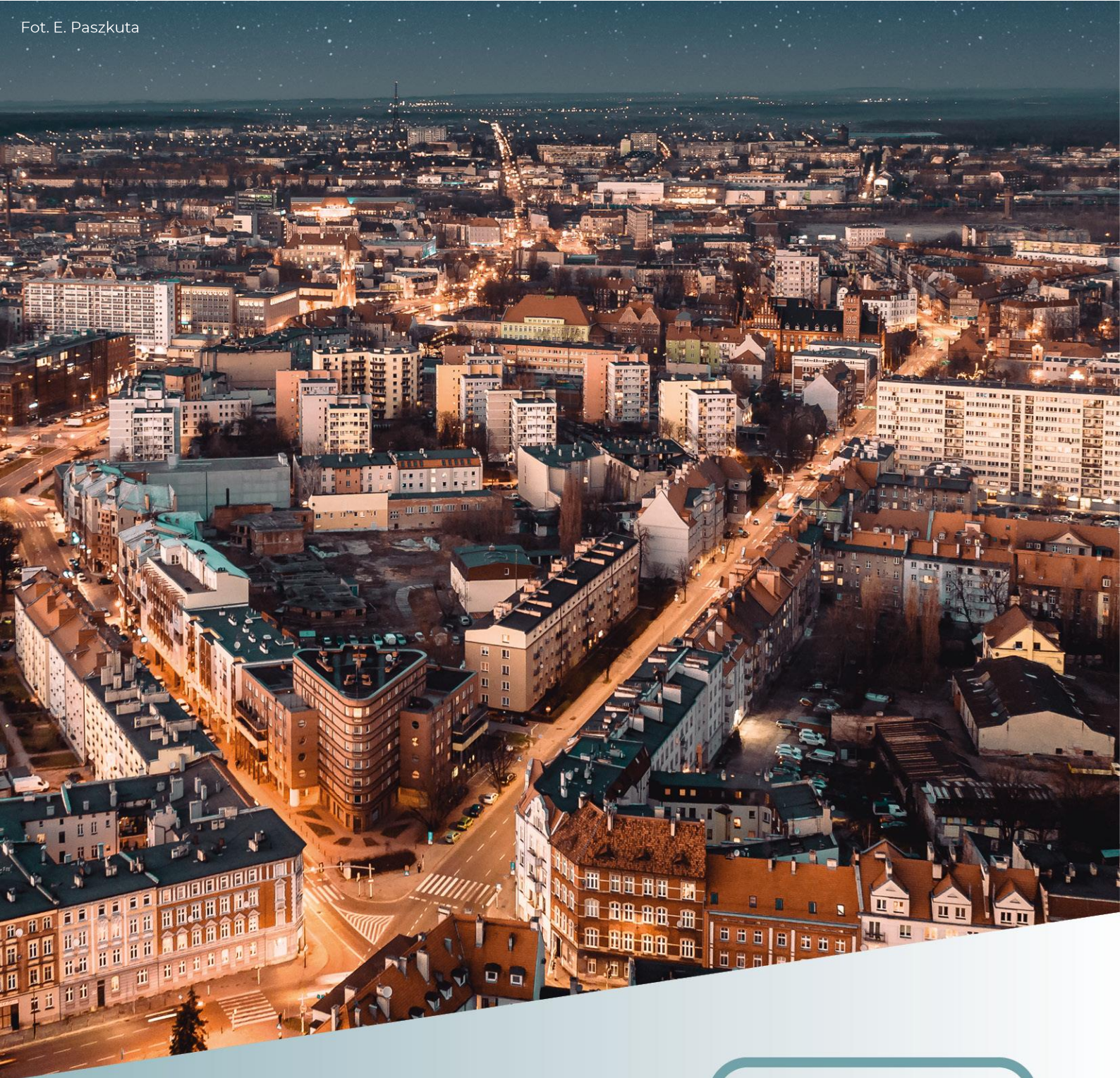

Strategia Gliwice 2040

Fot.
D. Nita-Garbiec

Wstęp

Szanowni Państwo!

Zapraszam do zapoznania się ze Strategią Rozwoju Miasta „Gliwice 2040”, wyjątkowym i niezwykle dojrzałym dokumentem, który powstał przy współpracy ekspertów z wielu dziedzin, urzędników, ale przede wszystkim mieszkańców Gliwic.

To był pierwszy tak szeroko prowadzony proces partycypacyjny w naszym mieście. Zebrane podczas wielu spotkań, warsztatów i rozmów pomysły i uwagi stały się podstawą do opracowania wizji przyszłości Gliwic do 2040 roku, priorytetów rozwoju oraz ambitnych i odważnych celów strategicznych, których realizacja pozwoli nam żyć w dynamicznym, przyjaznym i wieloaspektowym mieście.

W nowej strategii stawiamy przede wszystkim na wzmacnianie solidnych podstaw rozwoju miasta, pozwalających osiągać coraz lepszą jakość życia mieszkańców, przygotowanie do następstw zmian klimatu, wsparcie innowacyjnych technologii wyróżniających nas spośród innych miast oraz pogłębianie współpracy ze środowiskiem nauki i biznesu. Skupiamy się także na zapewnieniu atrakcyjnych warunków do zamieszkania i spędzania czasu w Gliwicach, by gwarantować gliwiczanom niezmiennie wysoką jakość życia.

W naszej wspólnej wizji Gliwice w 2040 roku to nowoczesne, dynamicznie rozwijające się, aktywne miasto, w którym najważniejsi są ludzie i ich potrzeby. Dlatego ponadprzeciętna jakość miejskiej oferty w zakresie pracy i spędzania czasu wolnego, którą tworzą tu firmy, instytucje i przestrzenie publiczne jest stale wzbogacana. Równie istotna jest troska o środowisko naturalne, zieleń i wodę, oraz systematyczne wprowadzanie inteligentnych rozwiązań na bazie pojawiających się możliwości wpisujących się w aktualne ekotrendy. Nasze miasto jest filarem Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii i jednym z najważniejszych ośrodków miejskich w południowej części Polski.

Jeszcze raz dziękuję wszystkim, którzy tak licznie i aktywnie zaangażowali się w proces tworzenia tego dokumentu. To pokazuje, jak ważne są dla nas Gliwice.

Zachęcam do lektury!

Adam Neumann
Prezydent Gliwic

Co to jest strategia i dlaczego jest ważna

Strategia rozwoju miasta to podstawowy, najważniejszy dokument zarządzania miastem – ogólny, długofalowy plan jego rozwoju, opracowany na niemal 20 lat.

Strategia – najważniejsze elementy:

→ **Wizja** – czyli to, jak chcemy, aby Gliwice wyglądały i funkcjonowały w roku 2040

→ **Cele do osiągnięcia** – ich realizacja pozwoli nam osiągnąć zamierzoną wizję miasta

→ **Oczekiwane rezultaty** planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia

→ **Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta**

→ **Obszary strategicznej interwencji** – przestrzenie miasta, na których planujemy się skoncentrować

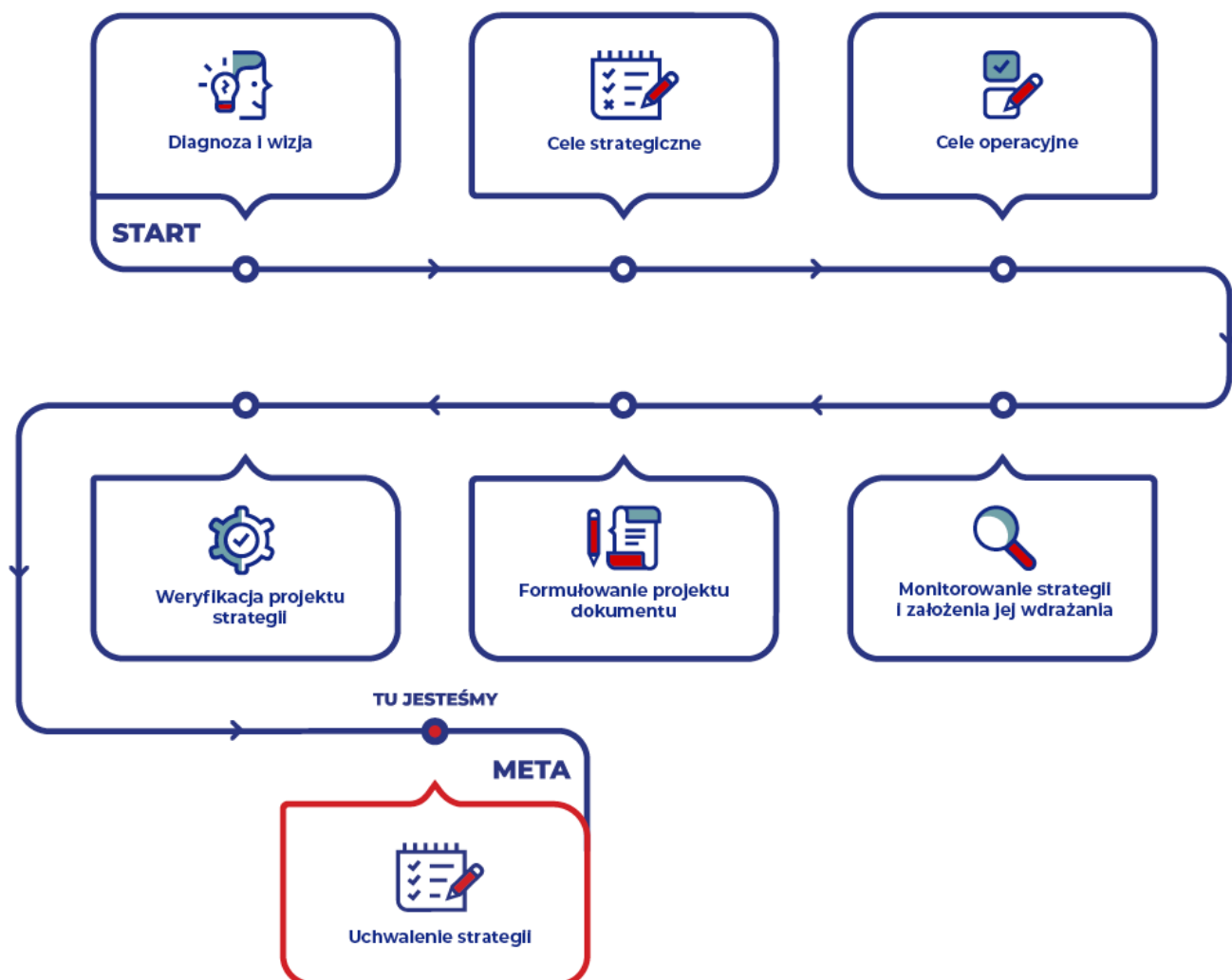
→ **Projekty kluczowe** – najważniejsze planowane przedsięwzięcia

→ **System realizacji i źródła finansowania**

Opracowanie strategii

Jak przebiegało tworzenie strategii?

Diagnoza

Prace nad diagnozą potencjalnych kierunków rozwoju miasta rozpoczęliśmy w 2019 roku. Opierały się one na analizie danych statystycznych oraz licznych dyskusjach podczas zajęć warsztatowych. Ostateczne wnioski zawierają syntezę najważniejszych informacji o mieście oraz opisują miasto w kontekście 5 współczesnych koncepcji jego rozwoju:

- miasta kompaktowego,
- miasta odpornego,
- miasta ekologicznego,
- miasta kreatywnego,
- miasta inteligentnego.

Partycypacyjne tworzenie strategii

Kto tworzył strategię?

- Mieszkańcy, rady dzielnicowe, przedsiębiorcy, społecznicy, aktywiści, firmy, stowarzyszenia i różnego typu organizacje funkcjonujące w naszym mieście – to oni byli dla nas źródłem wskazówek.
- Grupy robocze – powołaliśmy 4 grupy: do spraw społecznych, środowiskowych, gospodarczych i przestrzennych. Grupy robocze to ciało doradcze Prezydenta Miasta, a ich głównym zadaniem było zebranie i uporządkowanie pod kątem stopnia ważności propozycji zgłaszanych przez mieszkańców i uczestników procesu opracowania strategii w ramach poszczególnych form konsultacji społecznych.
- Prezydent Miasta Gliwice – zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym jest odpowiedzialny za opracowanie projektu strategii rozwoju miasta. Decyzją prezydenta Gliwic projekt naszej strategii był opracowywany przy szerokim udziale wszystkich zainteresowanych.
- Zespół operacyjny – składał się z wybranych pracowników Urzędu Miejskiego w Gliwicach oraz Gliwickiego Ośrodka Działań Społecznych. Jego głównym zadaniem było organizacyjne wsparcie procesu tworzenia strategii. Zespół operacyjny spajał działania poszczególnych uczestników procesu tworzenia nowej strategii.

Jak tworzyliśmy strategię?

10 warsztatów online – ponad **200** uczestników

22 wizyty w dzielnicach – punkty konsultacyjne

ponad **550** uwag / sugestii / wywiadów

200 ankiet / konkurs plastyczny

4 grupy robocze prowadzone przez ekspertów:

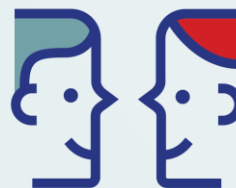
przestrzenna

gospodarcza

środowiskowa

społeczna

ponad **100** zaangażowanych specjalistów

przedstawiciele Urzędu Miejskiego, miejskich jednostek, Rady Miasta Gliwice, rad dzielnicowych, przedstawiciele Politechniki Śląskiej, gliwickich firm, organizacji pozarządowych i mieszkańcy

60 godzin wspólnej pracy

wspólnie wypracowaliśmy wizję, cele strategiczne i operacyjne

Kluczowe postanowienia strategiczne – wizja i misja

Wizja:

- Gliwice 2040 są dynamicznie rozwijającym się, aktywnym i zorientowanym na przyszłość miastem.
- W Gliwicach najważniejsi są ludzie. Ich aspiracjom podporządkowane jest myślenie o roli oraz wykorzystaniu zasobów środowiskowych i materialnych.
- Gliwice są w czołówce europejskich miast szybko odczytujących przyszłe trendy. Z wyprzedzeniem tworzą i przyjmują rozwiązania pozwalające sprawnie reagować na zmiany w otoczeniu.
- Firmy, instytucje i przestrzenie publiczne tworzą ponadprzeciętną jakość oferty Gliwic w zakresie pracy i spędzania czasu wolnego. Miasto jest filarem Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii i jednym z najważniejszych punktów w południowej części Polski.

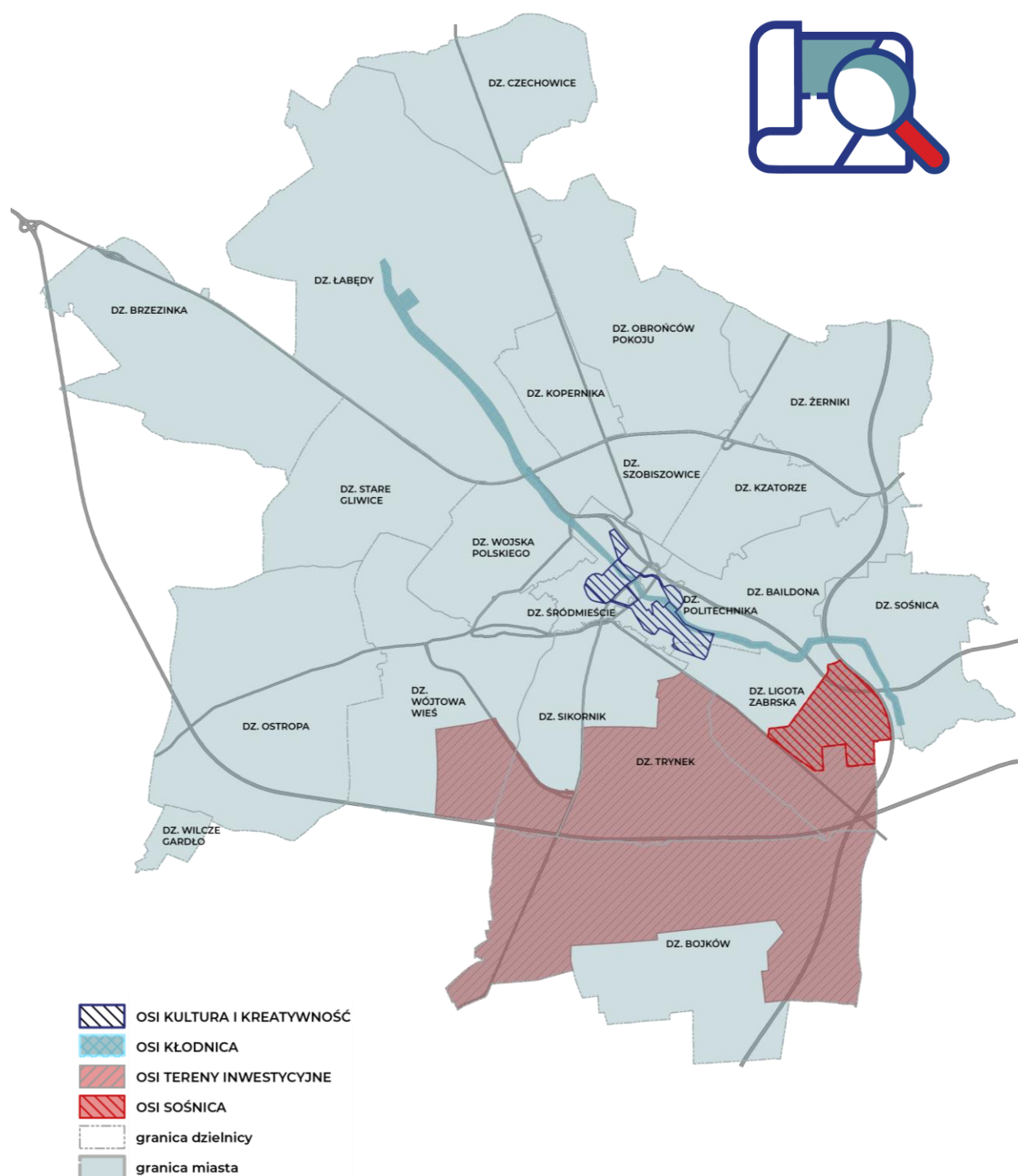
Misja:

- Władze Gliwic i instytucje samorządu lokalnego stawiają na nieskrępowane współdziałanie z wszystkimi gotowymi do kreowania rozwoju Miasta.
- Inicjatywność i zaangażowanie mieszkańców oraz biznesu są traktowane priorytetowo.
- Kreowanie trwałych rozwiązań systemowych łączy się z otwartością na eksperymentowanie i testowanie nowych pomysłów.
- Promowanie działań pomnażających dobrobyt przekłada się na długookresową zdolność samorządu do realizacji zadań publicznych.

Obszary strategicznej interwencji i projekty kluczowe

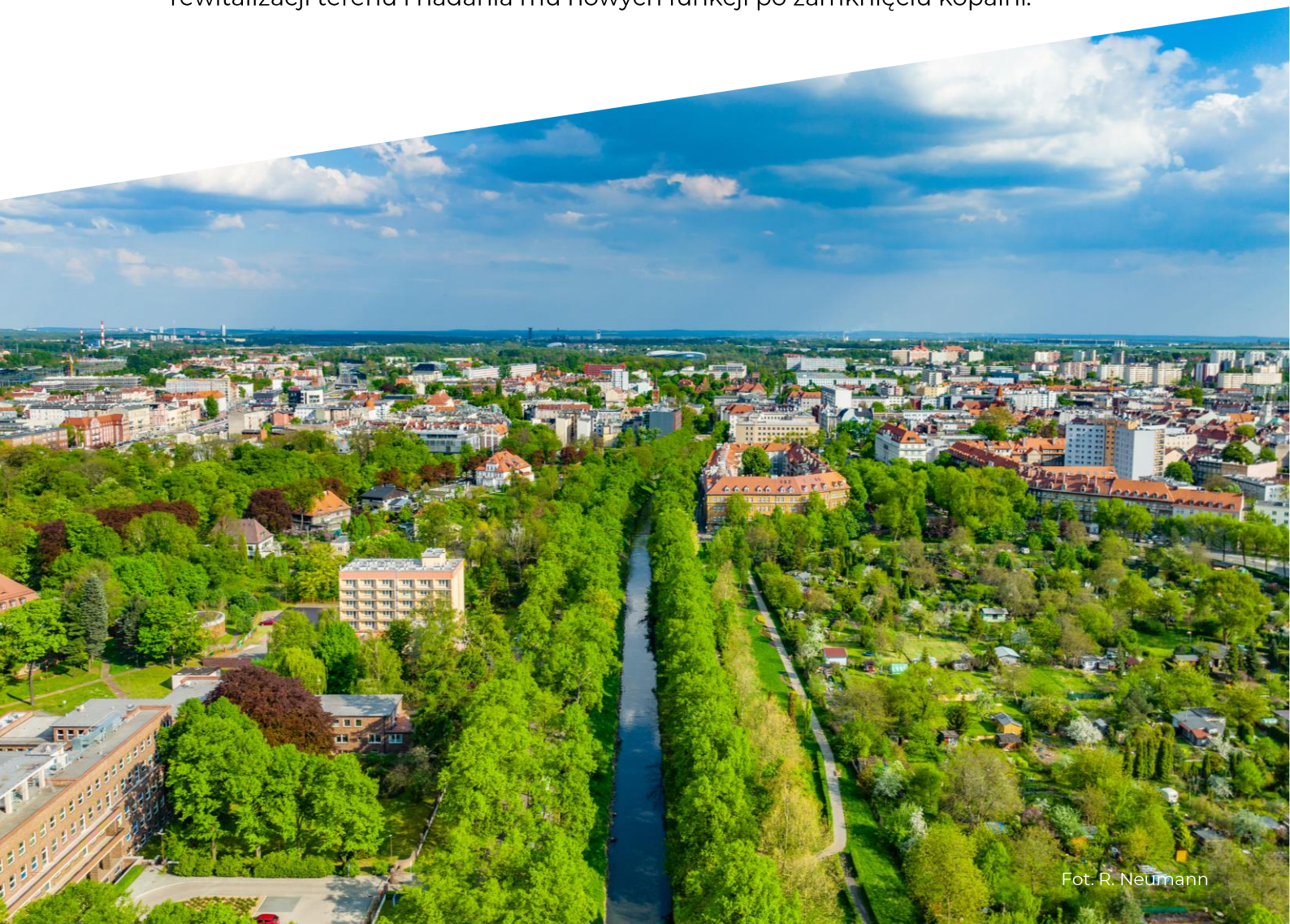
Mapa obszarów strategicznej interwencji (OSI)

Co to są obszary strategicznej interwencji?

To takie obszary miasta, na których zidentyfikowany został szczególny potencjał rozwojowy lub problem, który ten rozwój blokuje. Do tych obszarów skierowane zostaną szczególne działania władz miasta:

- **OSI Kultura i Kreatywność** – ścisłe centrum miasta i część dzielnicy Politechnika – działania na rzecz zwiększenia atrakcyjności centrum miasta w oparciu o dziedzictwo historyczne, ale też w oparciu o działania kreatywne i aktywność kulturalną;
- **OSI Kłodnica** – obszar wzdłuż rzeki Kłodnicy – działania na rzecz szerszego wykorzystania nabrzeża w celach rekreacyjnych i tworzenia nowych, atrakcyjnych przestrzeni publicznych;
- **OSI Tereny Inwestycyjne** – południowy obszar miasta – działania na rzecz przygotowania terenów pod inwestycje i pozyskania atrakcyjnych dla miasta inwestorów;
- **OSI Sośnica** – tereny obecnej kopalni Sośnica i sąsiadujące – działania na rzecz rewitalizacji terenu i nadania mu nowych funkcji po zamknięciu kopalni.

Projekty kluczowe

- Szpital Miejski
- Radiostacja Gliwice
- Dekarbonizacja gliwickiego systemu ciepłowniczego poprzez utworzenie Parku Zielonej Energii do produkcji energii z odpadów oraz wykorzystanie energii ścieków komunalnych i dywersyfikacji centralnego źródła ciepła
- Gliwicki Obszar Gospodarczy
- Obwodnica Gliwic

Cele strategiczne i obszary działania

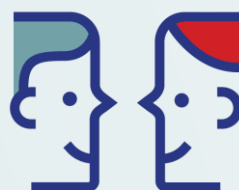
Priorytety:

Wyjątkowość
miejsca

Racjonalne
gospodarowanie

Aktywność
mieszkańców

Komfort
środowiskowy

Wyjątkowość miejsca

Cel horyzontalny **CH.1. Miasto zwarte**
Cel horyzontalny **CH.2. Miasto błękitno-zielone**

Racjonalne gospodarowanie

C1.1. Miasto nauki, rozwoju technologii i różnorodnej działalności gospodarczej

C1.2. Miasto atrakcyjnej oferty zamieszkania i spędzania czasu wolnego

Aktywność mieszkańców

C2.1. Miasto społeczności świadomie uczestniczącej w rozwoju

C2.2. Miasto włączenia społecznego i powszechnego dostępu do usług publicznych

Komfort środowiskowy

C3.1. Miasto dobrostanu środowiskowego

C3.2. Miasto rozwiązań sprzyjających środowisku i przyrodzie

Priorytet: Wyjątkowość miejsca

Cele priorytetu „Wyjątkowość miejsca” mają charakter horyzontalny i kreślą obraz przyszłej przestrzeni Gliwic, wyznaczają nowe podejście do kwestii przemieszczania się po mieście i zwiększają nacisk na obecność w nim przyrody, zieleni i wody. Osiągnięciu celów ma sprzyjać aktywne włączenie mieszkańców w planowanie przestrzenne, uważne słuchanie głosu gliwiczian oraz współdziałanie Urzędu Miejskiego z lokalnymi społecznościami.

Z tej perspektywy Gliwice końca obecnej dekady to wyjątkowa i zwarta przestrzeń miejska z powszechnym dostępem do usług publicznych, bardziej „przyjazna” architektonicznie, bo konsekwentnie dostosowywana do potrzeb różnych generacji mieszkańców (zwłaszcza osób starszych i gliwiczian ze szczególnymi potrzebami). Planowane działania w dzielnicach zmierzają do tego, by żyło się w nich wygodnie i przyjemnie – żeby w najbliższym otoczeniu dostępne były wszystkie niezbędne usługi, mieszkańcy mogli cieszyć się wszechobecną zielenią i atrakcyjnymi miejscami służącymi rekreacji i integracji z sąsiadami, by promowana i rozwijana była aktywna działalność na rzecz poszczególnych „małych ojczyzn”.

Dopełnieniem tego jest inwestowanie przez miasto w infrastrukturę i zróżnicowane formy zrównoważonej mobilności, pozwalające na wygodne i bezpieczne poruszanie się po Gliwicach rowerem, elektryczną hulajnogą, komunikacją publiczną lub na piechotę, a coraz rzadziej – własnym samochodem. Szczególny akcent stawia się na inicjatywy rowerowe i łączenie nawet najbardziej oddalonych od siebie dzielnic spójną siecią ścieżek rowerowych oraz rozwój transportu dronowego.

Cele horyzontalne

PRIORYTET: Wyjątkowość miejsca

Miasto zwarte / mobilność / dostęp do infrastruktury i usług / moja dzielnica

Miasto błękitno-zielone / zieleni / przyroda / woda w mieście

Cel strategiczny: Miasto zwarte

Cel operacyjny: Zrównoważony rozwój przestrzenny

Wysoka jakość przestrzeni / dostępność do miejsc zamieszkania, pracy i usług / dziedzictwo lokalne / współdziałanie w planowaniu / nowe funkcje w dzielnicach / silne więzi mieszkańców

Cel operacyjny: Zrównoważona mobilność

Optymalny system transportu / zróżnicowane formy mobilności / nowoczesny tabor i sieć połączeń / uspokojenie ruchu samochodowego w centrum miasta / usługi cyfrowe

Cel strategiczny: Miasto błękitno-zielone

Cel operacyjny: Optymalnie kształtowane i użytkowane zasoby przyrodnicze

Dziedzictwo przyrodnicze / wspólne działania na rzecz przyrody / błękitno-zielona infrastruktura / rozwiązania oparte o przyrodę / infrastruktura rekreacji / zagospodarowanie terenów przemysłowych / walka z miejską wyspą ciepła

Cel operacyjny: Gospodarka równoważąca odwadnianie miasta z zagospodarowaniem, odtwarzaniem i poprawą jakości zasobów wodnych

Retencja i systemy odprowadzania wód / wspólne programy zagospodarowania wód deszczowych / rozszczelnianie powierzchni miasta / współpraca na rzecz oczyszczenia Kłodnicy

Tak ujęte podnoszenie komfortu życia mieszkańców i kształtowanie przyszłych Gliwic w sposób przyjazny całej gliwickiej wspólnocie opiera się także na wykorzystaniu potencjału błękitno-zielonej infrastruktury – przepływającej przez miasto rzeki Kłodnicy, jej zielonych bulwarów, zasilających rzekę potoków i podziemnych cieków wodnych, obecności miejskich parków, lasów, zieleńców i skwerów. Skuteczne osiągnięcie celu „Miasto błękitno-zielone” będzie wymagało aktywnej współpracy miasta z mieszkańcami, przedsiębiorcami czy instytucjami nauki, i to w każdej dziedzinie życia, począwszy od planowania przestrzennego, po inicjatywy oddolne. Mnogość uzyskanych dzięki temu „zielonych” rozwiązań sprzyjających środowisku i przyrodzie pozwoli m.in. lepiej przystosować Gliwice do postępujących zmian klimatu.

Czemu cele horyzontalne? Przestrzeń miasta jest tłem dla szeroko rozumianych działalności w Gliwicach, czyli aktywności gospodarczej, działań podejmowanych przez mieszkańców, inwestycji miejskich i środowiskowych. Nie można tych działań rozpatrywać w oderwaniu od przestrzeni miejskiej, dlatego określiliśmy cele przestrzenne jako horyzontalne. Oznacza to, że mają one charakter rozciągający – przenikają i wpływają na wszystkie inne cele dziedzinowe: gospodarcze, aktywności mieszkańców i środowiskowe.

Priorytet: Racjonalne gospodarowanie

Gliwice będą rozwijać się i bogacić z korzyścią dla wszystkich. W nadchodzących latach miasto chce nadal silnie inwestować w wiedzę, wspierać rozwój nowoczesnych, wytwarzanych na miejscu technologii i różnorodną działalność gospodarczą. Ważna będzie – tak jak do tej pory – innowacyjność i mądre zarządzanie, partnerstwo, skupienie się na potrzebach obecnych i przyszłych mieszkańców, a także kreatywność. Magnesem Gliwic ma być ich przestrzeń i dziedzictwo oraz atrakcyjna oferta zamieszkania i spędzania czasu wolnego. To wszystko elementy racjonalnego gospodarowania – wyznacznika celów gospodarczych nowej strategii „Gliwice 2040”.

Cele operacyjne

PRIORYTET:

Racjonalne gospodarowanie

Cel strategiczny: Miasto nauki, rozwoju technologii i różnorodnej działalności gospodarczej

Cel operacyjny: Silne partnerstwa biznesu, nauki i edukacji

Współpraca ze światem nauki i biznesu / ekosystem firm technologicznych / globalne marki / przyciąganie inwestorów / kształcenie przez całe życie

Cel operacyjny: Innowacje technologiczne będące wyróżnikiem Gliwic na tle Polski

Rozwój technologii / inkubowanie i promocja firm technologicznych / partnerstwo na rzecz infrastruktury badawczo-rozwojowej i klinicznej / pilotaże w mieście

Cel operacyjny: Stabilne warunki rozwoju działalności biznesowej

Strefy działalności gospodarczej / centra kreatywności / wykorzystanie oferty GAPR i Technoparku

Cel strategiczny: Miasto atrakcyjnej oferty zamieszkania i spędzania czasu wolnego

Cel operacyjny: Oferta zamieszkania uwzględniająca potrzeby różnych grup odbiorców

Racjonalna i oparta na danych polityka mieszkaniowa / oferta dla młodych i wychowujących dzieci / wykorzystanie dziedzictwa Gliwic do budowania relacji

Cel operacyjny: Oferta spędzania czasu wolnego uwzględniająca potrzeby różnych grup odbiorców

Atrakcyjne tereny nad Kłodnicą i w obszarze śródmiejskim / rozpoznawalne imprezy / usługi spędzania wolnego czasu / różnorodna oferta kulturalna miejskich instytucji / rozwój sportu i turystyki / ikony architektury

Cel operacyjny: Rozpoznawalność Gliwic

Promowanie dziedzictwa historycznego Gliwic / informacja o mieście i wydarzeniach / nowoczesna komunikacja / rozwój gliwickiej sztuki użytkowej

Współpraca i edukacja będą motywem przewodnim planowanych działań gliwickiego samorządu służących umacnianiu pozycji Gliwic w kraju i za granicą jako miasta nauki, rozwoju technologii i różnorodnej działalności gospodarczej. By maksymalnie wykorzystać wielki potencjał, jaki kryje się w mieście i mieszkańcach, zacieśniane będą partnerstwa m.in. z Politechniką Śląską, instytutami badawczo-naukowymi, gliwickimi klastrami, dużymi firmami i organizacjami je zrzeszającymi, Technoparkiem Gliwice, Górnśląskim Akceleratorem Przedsiębiorczości Rynkowej, Regionalną Izbą Przemysłowo-Handlową czy Śląską Fundacją Wspierania Przedsiębiorczości. Przewiduje się także wspieranie inicjatyw zachęcających gliwiczian do dokształcania się we współpracy z lokalnymi pracodawcami – w myśl zasady „Uczymy się przez całe życie”.

Ważnym kierunkiem działań gliwickiego samorządu będzie pogłębianie współpracy z Narodowym Instytutem Onkologii na rzecz rozwoju najbardziej zaawansowanych technologii medycznych oraz dalszej rozbudowy infrastruktury badawczo-rozwojowej i klinicznej gliwickiego oddziału NIO. Promując Gliwice jako jeden z najnowocześniejszych ośrodków, przyciągając naukowców oraz stwarzając pacjentom nowe możliwości na drodze pokonania choroby nowotworowej, korzyści będą obopólne – zarówno dla lecznicy, jak i dla miasta.

Miasto silniej zaangażuje się też w tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi innowacyjnych lokalnych firm – gliwickich „wyróżników”. Skupi się zwłaszcza na tych podmiotach, które opracowują nowoczesne rozwiązania z zakresu medycyny, informatyki, automatyki i lotnictwa. Kluczem do sukcesu będzie polityka przyciągania inwestorów. Posłuży ona zarówno przemysłanemu rozszerzaniu w mieście sfery działalności gospodarczej, działalności badawczo-rozwojowej, jak i uruchamianiu w Gliwicach oddziałów firm uznawanych za globalne marki technologiczne.

Innowacyjne Gliwice to także zaawansowane technologie w przestrzeniach publicznych i najświeższe rozwiązania w miejskiej infrastrukturze. Realizacji tej idei sprzyjać będzie otwartość miasta na udział w pilotażach nowinek mogących usprawnić życie całej miejskiej społeczności. W ten sposób rozwijana będzie myśl zawarta w haśle przewodnim Gliwic: „Przyszłość jest tu”.

By studenci, naukowcy czy świetnie wyszkoleni pracownicy firm i przedsiębiorstw trwale wiązali się z Gliwicami, rozwijając silną i innowacyjną gospodarkę miasta, potrzeba im atrakcyjnej oferty zamieszkania i spędzania wolnego czasu.

W perspektywie nadchodzących lat przyciągać ma ich do Gliwic zarówno przystępna oferta komfortowych mieszkań i dostępnych na miejscu usług, miejska zieleń, liczne parki i skwery, marina czy bulwary Kłodnicy, jak i różnorodne miejsca rekreacji w poszczególnych dzielnicach, odpowiadające osobom w każdym wieku. Równie ważne będą atrakcyjne propozycje turystyczne i kulturalne, w tym krajowe i międzynarodowe imprezy artystyczne i sportowe – kreowane lub wspierane przez miasto, a zaspokajające potrzeby mieszkańców i osób odwiedzających Gliwice. Oferta powinna być zróżnicowana tak, żeby coś odpowiedniego dla siebie znalazł i student, i menadżer dużej firmy, ale też senior czy wielodzietna rodzina.

Wyborowi Gliwic jako miejsca pracy i wygodnego życia sprzyjać będzie rozpoznawalność miasta. Budowana będzie na jego współczesnym potencjale, ikonicznych obiektach i przestrzeni publicznej. Tak ugruntowana zostanie marka Gliwic, łącząca innowacje i ludzi, teraźniejszość z przyszłością i przeszłością. Ważnym elementem promocji miasta będzie bowiem wyjątkowe dziedzictwo historyczne Gliwic, postacie z nim związane, honorowi obywatele i rozpoznawalni ambasadorzy marki naszego miasta.

Priorytet: Aktywność mieszkańców

Cele w priorytecie Aktywność mieszkańców odwołują się przede wszystkim do wykształcenia, postaw i potrzeb gliwiczian oraz ich zdolności do radzenia sobie w trudnych sytuacjach. Gliwicki samorząd we współpracy z partnerami – szkołami wyższymi i biznesem – chce rozwijać wysokiej jakości, zróżnicowaną ofertę kształcenia. Wspierane będą nie tylko innowacje w nauczaniu. Gliwice postawią na edukację upowszechniającą m.in. idee obywatelskości, integracji społecznej i odpowiedzialności za drugiego człowieka, otoczenie oraz środowisko. Edukację, która wyrównuje szanse dzieci i młodzieży, a zarazem umożliwia rozwój zawodowy dorosłych.

Cele operacyjne

Cel strategiczny: Miasto społeczności świadomie uczestniczącej w rozwoju

Cel operacyjny: Edukacja o ponadprzeciętnej jakości; wspierająca innowacyjność, współpracę i włączenie społeczne

Edukacja na najwyższym poziomie/ opieka przedszkolna / dodatkowe kompetencje nauczycieli / współpraca z biznesem i szkołami wyższymi/ wysoki standard infrastruktury edukacyjnej / promowanie wartości humanistycznych

Cel operacyjny: Świadomość obywatelska i zdolność do reagowania na sytuacje kryzysowe

Programy promujące wartości etyczne, równość, odpowiedzialność / partycypacja społeczna / wsparcie sektora pozarządowego / sprawne reagowanie na kryzysy

Cel operacyjny: Powszechne korzystanie z cyfrowych danych o mieście

Cyfrowe opomiarowanie miasta / wykorzystanie danych w zarządzaniu / powszechne korzystanie z MSIP / edukacja i walka z wykluczeniem cyfrowym / cyberbezpieczeństwo

Cel strategiczny: Miasto włączenia społecznego i powszechnego dostępu do usług publicznych

Cel operacyjny: Nowe programy aktywizacji społecznej

Wspieranie integracji / powszechne kompetencje cywilizacyjne / włączenie imigrantów / silna rola sektora pozarządowego / dostępne miejsca spotkań

Cel operacyjny: Odpowiedzialna polityka społeczna wdrażana z udziałem sektora obywatelskiego

Sprawna pomoc społeczna / włączanie w rynek pracy / walka z wykluczeniem i przemocą / współpraca z sektorem pozarządowym / promowanie wolontariatu

Cel operacyjny: Zdrowie mieszkańców oparte o profilaktykę i reagowanie na dysfunkcje oraz choroby

Promowanie zdrowych nawyków / ponadlokalna oferta opieki zdrowotnej / programy profilaktyczne i prewencyjne

Świadomi mieszkańcy to silna społeczność! Gliwice chcą wzmacniać świadomość obywatelską i wspólnotowość, stawiając na różne formy partycypacji społecznej. Miasto będzie uważnie wsłuchiwać się w głos mieszkańców oraz współdziałać z lokalnymi społecznościami i organizacjami pozarządowymi.

Jak pokazały miesiące pandemii koronawirusa czy wybuch wojny w Ukrainie, są w życiu sytuacje, których pojawienia się czy przebiegu nie da się do końca przewidzieć. Zapisanym w celach strategii narzędziem pozwalającym miastu lepiej się do nich przygotować będzie edukacja szkolna i pozaszkolna. Obejmie ona różne kwestie – od uczenia najmłodszych, czym jest empatia, po reguły zachowania się w trudnych sytuacjach i niesienie pomocy w przypadku zdarzeń nadzwyczajnych, także tych związanych z postępującymi zmianami klimatu.

Ważnym kierunkiem działań gliwickiego samorządu będzie także upowszechnianie korzystania z cyfrowych danych o mieście, w tym Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej (MSIP), w procedurach i rozwiązaniach technicznych sprzyjających partycypacji społecznej.

W perspektywie nadchodzących lat miasto zamierza również silniej skupić się na mieszkańcach potrzebujących wsparcia. Będą temu służyć nowe programy aktywizacji społecznej kierowane do osób w różnym wieku, przedsięwzięcia sprzyjające włączeniu społecznemu imigrantów i uchodźców, a także utrzymywanie w dzielnicach miejsc przydatnych do organizacji spotkań, warsztatów czy wydarzeń edukacyjnych. Usprawniany będzie miejski system udzielania pomocy społecznej. Gliwice, realizując projekt budowy nowoczesnego szpitala miejskiego, którego ofertę uzupełnią specjalistyczne poradnie przyszpitalne, chcą współtworzyć ponadlokalną ofertę opieki zdrowotnej. Zapobieganie chorobom będzie w niej równie ważne jak ich leczenie.

Priorytet: Komfort środowiskowy

Cele w tym priorytecie skupiają się na szeroko rozumianym dobrostanie gliwiczian, czyli komfortowym życiu w miejskim środowisku. Planując przyszłość Gliwic, wszyscy chcemy więcej zieleni, czystego powietrza i wody, miasta dobrze utrzymanego i przygotowanego do następstw zmian klimatu, słowem – miasta innowacyjnych rozwiązań sprzyjających ludziom i przyrodzie.

Cele operacyjne

PRIORYTET:

Komfort środowiskowy

Cel strategiczny: Miasto dobrostanu środowiskowego

Cel operacyjny: Dobra jakość powietrza, dobry klimat akustyczny i minimalizacja uciążliwości wynikających ze zjawiska miejskiej wyspy ciepła

Działania na rzecz poprawy jakości powietrza / ochrona przed hałasem / zrównoważone budownictwo / ograniczenie zanieczyszczenia ciepłem odpadowym i światłem / skuteczna legislacja i egzekwowanie prawa

Cel operacyjny: Bezpieczeństwo miasta i odporność na skutki zdarzeń nadzwyczajnych i skrajnych zjawisk atmosferycznych

System monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami / ochrona przeciwpowodziowa / wzmocnienie służb ratunkowych / dywersyfikacja zaopatrzenia w wodę / wykorzystywanie i ochrona ujęć wód podziemnych

Cel strategiczny: Miasto rozwiązań sprzyjających środowisku i przyrodzie

Cel operacyjny: Gospodarka odpadami cyrkularna, dobrze funkcjonująca w ramach systemu regionalnego

Lokalny rynek i przemysł odpadów / maksymalny odzysk energii odpadów palnych / współpraca z gminami ościennymi na rzecz gospodarki cyrkularnej / poddawanie recyklingowi bioodpadów / działania edukacyjne i mikroprojekty

Cel operacyjny: System zaopatrzenia w energię integrujący różne źródła energii i rodzaje sieci dystrybucyjnych

Integrowanie sieci i magazynowanie energii elektrycznej / optymalizowanie systemu ciepłowniczego / zasilanie światłem słonecznym elementów w przestrzeni publicznej / integrowanie zarządzania sieciami zaopatrzenia w wodę i energię w e-przestrzeni

W myśl tych założeń, w nadchodzących latach akcent stawiany będzie – tak jak do tej pory – na uzyskanie w Gliwicach **czystszej powietrza, zmniejszenie poziomu hałasu i uciążliwości wynikających ze zjawiska miejskich wysp ciepła**. Służyć temu ma m.in. aktywny udział gliwickiego samorządu w regionalnych przedsięwzięciach na rzecz poprawy jakości powietrza, a także promowanie i upowszechnianie przez miasto proekologicznych standardów zrównoważonego budownictwa w nowej zabudowie oraz przy modernizacji starszych budynków i kamienic. Wzorem europejskiego lidera miejskich innowacji środowiskowych – Kopenhagi – przewiduje się intensywny rozwój produkcji ciepła i energii elektrycznej z odpadów. Działania te, obok wymiernych korzyści finansowych w postaci „darmowego” ciepła odpadowego i prądu, będą miały olbrzymi wymiar proekologiczny.

Unowocześnianiu infrastruktury drogowej Gliwic mają towarzyszyć kolejne przedsięwzięcia nakierowane na rozwiązanie problemów jakości powietrza i miejskiego hałasu. Będą to m.in. naturalne rozwinięcia obecnych akcji, takich jak tworzenie zielonych szpalerów drzew wzdłuż ulic, odbrukowywanie i zazielenianie miejskiej przestrzeni czy powiększanie taboru cichych, niskoemisyjnych autobusów hybrydowych i elektrycznych. Oprócz tego promowane i wprowadzane będą dalsze działania na rzecz ograniczenia tzw. hałasu świetlnego. Pozwolą one zminimalizować zanieczyszczenie gliwickiego nieba zbyt silnym, nadmiernie rozproszonym oświetleniem, które niekorzystnie wpływa nie tylko na dobowy rytm ludzi, ale też na miejską roślinność, naturalnie przystosowaną do życia w ciemności w czasie nocy.

Gliwice od długiego czasu prowadzą intensywne działania, których celem jest ograniczenie niskiej emisji, poprawa jakości powietrza nad miastem, a tym samym – poprawa jakości życia mieszkańców. Aktywnie też współdziałają w inicjatywach na rzecz legislacji i skutecznego egzekwowania przepisów środowiskowych. Ten kierunek w nadchodzących latach będzie kontynuowany i wzmacniany.

Aby **miasto** było **bezpieczne i odporne na skutki zdarzeń nadzwyczajnych i skrajnych zjawisk atmosferycznych**, planuje się rozwijanie inteligentnego systemu monitorowania zagrożeń i publicznego ostrzegania oraz wdrażanie różnorodnych rozwiązań gwarantujących ochronę przeciwpowodziową. Służby odpowiedzialne za zapobieganie i przeciwdziałanie skutkom poważnych awarii będą mogły liczyć na logistyczne wsparcie ze strony samorządu. By zagwarantować mieszkańcom niezakłócony dostęp do czystej i zdrowej wody pitnej, miasto nadal będzie różnicować zaopatrzenie wodne gliwickich dzielnic, wykorzystując do tego własne ujęcia głębinowe z uzupełnieniem z sieci regionalnej. Dodatkowo chce ograniczać, a nawet eliminować te działalności, które w znaczący sposób mogą oddziaływać na stan środowiska wodno-gruntowego na terenach zasilania gliwickich ujęć wód podziemnych.

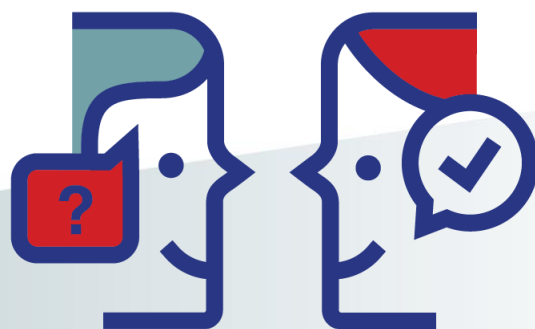
Na tym nie koniec. Miasto w porozumieniu z ościennymi gminami silniej zaangażuje się w tzw. **cyrkularną gospodarkę odpadami**, odwołującą się do nośnego ekohaśła „Nadaj śmieciom drugie życie”. Miasto skupi się zwłaszcza na rozwijaniu lokalnego rynku surowców pozyskiwanych z komunalnych śmieci oraz na dalszym organizowaniu lokalnego przemysłu przetwarzania odpadów. Przewiduje się, że odpady palne nienadające się do innych form odzysku powinny trafiać w przyszłości do lokalnych instalacji termicznego przekształcania, takich jak planowany Park Zielonej Energii. Tam powstawać będzie tzw. ciepło odpadowe, ważne dla miejskiego systemu zaopatrzenia w energię.

System ciepłowniczy Gliwic w nadchodzących latach ma być rozwijany przy maksymalnym wykorzystaniu kogeneracji, ciepła odpadowego oraz odnawialnych źródeł energii, zwłaszcza paneli fotowoltaicznych. Zasilanie światłem słonecznym stanie się też powszechniejsze w wielu elementach architektonicznych i użytkowych przestrzeni publicznej miasta.

Co dalej? Jak będziemy realizować strategię

- Strategia będzie realizowana poprzez projekty, zarówno te kluczowe, jak i te o mniejszej skali.
- Pracujemy nad aktualizacją Gliwickiego Programu Wdrażania Strategii, który jest narzędziem do monitorowania postępów projektów i strategii.
- Identyfikujemy przedsięwzięcia, które będą wpływać na realizację celów.
- Realizację założonych celów będziemy sprawdzać co roku poprzez odpowiednie mierniki.
- Zapraszamy do współpracy!

Fot. R. Neumann

Zeskanuj kod,
aby zapoznać się z pełną wersją tekstu
Strategii Gliwice 2040

www.gliwice.eu
Biuro Rozwoju Miasta
Jasna 31a, 44-100 Gliwice